

Poslanica papeža Frančiška za 31. svetovni dan mladih 2016

»Blagor usmiljenim, kajti usmiljenje bodo dosegli« (Mt 5,7)

Predragi mladi,

prišli smo do zadnjega dela našega romanja v Krakov, kjer bomo prihodnje leto julija skupaj praznovali XXXI. svetovni dan mladih (SDM). Na dolgi in zahtevni poti nas vodijo Jezusove besede iz »govora na gorik«. Naše potovanje smo začeli leta 2014, ko smo skupaj razmišljali o prvem blagru: »Blagor ubogim v duhu, kajti njihovo je nebeško kraljestvo« (Mt 5,3). Tema leta 2015 je bila: »Blagor čistim, kajti Boga bodo gledali« (Mt 5,8). V letu, ki je pred nami, pa želimo, da nas nagovorijo besede: »Blagor usmiljenim, kajti usmiljenje bodo dosegli« (Mt 5,7).

1. Jubilej Usmiljenja

S to temo se SDM 2016 v Krakovu umešča v Sveto leto Usmiljenja in tako postane pravi jubilej mladih na svetovni ravni. Ni prvič, da je mednarodno srečanje mladih v istem letu kot jubilejno leto. Prav v svetem letu odrešenja (1983/1984) je sv. Janez Pavel II. na cvetno nedeljo prvič zbral mlade z vsega sveta. Nato se je med velikim jubilejem 2000 več kot dva milijona mladih iz okrog 165 držav zbralo v Rimu za XV. svetovni dan mladih. Prepričan sem, da bo tudi jubilej mladih v Krakovu – tako kot omenjeni srečanja – eden od močnih dogodkov svetega leta.

Morda se nekateri med vami sprašujejo, kaj je sveto (jubilejno) leto, ki ga praznuje Cerkev. Svetopisemsko besedilo Tretje Mojzesove knjige 25 nam pomaga razumeti, kaj je »jubilej« pomenil za izraelsko ljudstvo. Vsakih petdeset let so Hebrejci slišali zvok roga (jobel), ki jih je sklical (jobil), da praznujejo sveto leto kot čas sprave (jobal) za vse. V tem času je bilo treba na temelju zastonskosti obnoviti svoj odnos z Bogom, bližnjim in stvarstvom. Zato se je med drugim pospeševalo odpis dolgov, s posebno skrbjo za vse, ki so živeli v revščini, izboljšanje medosebnih odnosov in osvoboditev sužnjev.

Jezus Kristus je prišel, da oznani in uresniči trajni čas Božje milosti, s tem ko je ubogim prinesel veselo oznanilo, osvoboditev zapornikom, slepim vid in zatiranim prostost (prim. Lk 4,18–19). V njem, posebno v njegovi velikonočni skrivnosti, ima najgloblji smisel jubileja svojo izpolnitev. Kadar v Kristusovem imenu Cerkev razglasi jubilej, smo vsi poklicani, da živimo poseben čas milosti. Cerkev je bila poklicana, da v obilju nudi znamenja prisotnosti in bližine Boga, da prebudi v srcih sposobnost, da gledajo bistveno. Na poseben način je to leto usmiljenja »čas za Cerkev, da ponovno odkrije smisel poslanstva, ki ji ga je Gospod zaupal na veliko noč: da postane orodje Očetovega usmiljenja« (Pridiga ob prvih večernicah nedelje Božjega usmiljenja, 11. april 2015).

2. Usmiljeni kot Oče

Geslo tega izrednega jubileja je: »Usmiljeni kot Oče« (prim. Misericordiae Vultus, 13) in prihodnji SDM je uglašen na to temo. Poskusimo torej bolje razumeti, kaj pomeni Božje usmiljenje.

Ko Stara zaveza govori o usmiljenju, uporablja različne izraze; najbolj pomenljiva sta hesed in rahamim. Prvi se nanaša na Boga in izraža njegovo neutrudljivo zvestobo zavezi z njegovim ljudstvom, ki ga On ljubi in mu večno odpušča. Drugega, rahamim, pa lahko prevajamo »nedra«, kar nas posebej spominja na materino naročje in nam pomaga razumeti Božjo ljubezen do njegovega ljudstva kot materino ljubezen do otroka. Tako nam ga predstavi prerok Izaija: »Mar pozabi žena svojega otročiča in se ne usmili otroka svojega telesa? A tudi če bi one pozabile, jaz te ne pozabim« (Iz 49,15). Taka ljubezen pomeni v sebi narediti prostor za drugega, čutiti, trpeti in se veseliti z bližnjim.

Svetopisemski pojem usmiljenja vključuje tudi konkretnost ljubezni, ki je zvesta, zastonjska in zna odpuščati. V tem odlomku iz Ozeja imamo čudovit primer Božje ljubezni, ki jo vzporeja z ljubeznijo očeta do svojega sina: »Ko je bil Izrael mlad, sem ga ljubil, iz Egipta sem poklical svojega sina. Toda bolj sem jih klical, bolj so se oddaljevali od mene. [...] Jaz sam sem Efrájima učil hoditi, jemal sem jih na svoje lakte, pa niso spoznali, da skrbim zanje. Pritegoval sem jih s človeškimi vezmi, z vrvicami ljubezni, bil sem jim kakor tisti, ki si vzdigujejo otroka k licu, počasi sem mu dajal jesti« (Oz 11,1–4). Ne glede na zgrešeno ravnanje sina, ki bi zaslužil kazen, je očetova ljubezen vedno zvesta in vedno odpušča sinu, ki se kesa. Kakor vidimo, usmiljenje vedno vključuje odpuščanje. »Božje usmiljenje ni nekaj abstraktnega, ampak je oprijemljiva resničnost, s katero Bog razodeva svojo ljubezen, ki je kakor očetova ali materina, ko sta iz globine srca ganjena ob svojem otroku. [...] Prihaja iz notranjosti kot globoko naravno čutenje, ki ga sestavljajo nežnost in sočutje, prizanesljivost in odpuščanje« (Misericordiae Vultus, 6).

Nova zaveza nam govori o Božjem usmiljenju (eleos), povzetku dela, ki ga je Jezus prišel izvršiti na svet v imenu Očeta (prim. Mt 9,13). Usmiljenje našega Gospoda se razodeva predvsem, ko se on skloni nad človeško bedo in pokaže svoje sočutje do tistega, ki potrebuje razumevanje, ozdravljenje in odpuščanje. Vse v Jezusu govori o usmiljenju. Še več, on sam je usmiljenje.

V petnajstem poglavju Evangelija po Luku najdemo tri prilike o usmiljenju: o izgubljeni ovci, o izgubljeni drahmi in tisto, ki jo poznamo kot priliko o »izgubljenem sinu«. V teh treh prilikah nas pretrese veselje Boga, veselje, ki ga občuti, ko najde grešnika in mu odpusti. Da, veselje Boga je odpuščati! Tukaj je povzetek vsega evangelija. »Vsak od nas je tista izgubljena ovca, tista izgubljena drahma; vsak od nas je tisti sin, ki je zapravlil lastno svobodo in sledil lažnim idolom, prividom veselja, ter izgubil vse. A Bog nas ne pozabi, Oče nas nikoli ne zapusti. Je potrpežljiv Oče, vedno nas čaka. Spoštuje našo svobodo, a vedno ostane zvest. In kadar se vrnemo k njemu, nas v svojo hišo sprejme kot otroke, kajti nikoli, niti za trenutek, nas ne neha čakati z ljubeznijo. Njegovo srce praznuje ob vsakem sinu, ki se vrne. Praznuje, ker je veselje! Bog ima to veselje, kadar eden od nas grešnikov pride k njemu in ga prosi odpuščanja« (Opoldanska molitev, 15. september 2013).

Božje usmiljenje je zelo konkretno in vsi smo poklicani, da ga osebno izkusimo. Ko sem bil star sedemnajst let, sem se nekega dne, ko bi moral iti ven s prijatelji, odločil, da bom šel najprej v cerkev. Tam se srečal duhovnika, ki me je prevzel s posebno zaupljivostjo in začutil sem željo, da odprem svoje srce v zakramentu sprave. To srečanje je spremenilo moje življenje! Odkril sem, da kadar s ponižnostjo in jasnostjo odpremo svoje srce, moremo na zelo konkreten način doživeti Božje usmiljenje. Bil sem prepričan, da me je v tem duhovniku čakal Bog, preden sem jaz sploh naredil prvi korak, da bi šel v cerkev. Mi ga iščemo, vendar je on vedno korak pred nami, vedno nas išče in nas prvi najde. Morda koga med vami kaj bremeni v srcu in misli: Naredil sem to, naredil sem tisto ... Ne bojte se! On vas čaka. On je oče – vedno nas čaka! Kako lepo je v zakramentu sprave srečati usmiljeni objem Očeta, odkriti spovednico kot kraj Usmiljenja, dovoliti, da se nas dotakne ta usmiljena Gospodova ljubezen, ki nam vedno odpušča!

In ti, dragi mladenič, draga mladenka, si kdaj občutil na sebi ta pogled neskončne ljubezni, ki preko vseh tvojih grehov, omejenosti, napak še vedno zaupa vate in na tvoje življenje gleda z upanjem? Se zavedaš dragocenosti, ki jo imaš pred obličjem Boga, ki ti je iz ljubezni dal vse? Kot nas uči sveti Pavel: »Bog pa izkazuje svojo ljubezen do nas s tem, da je Kristus umrl za nas, ko smo bili še grešniki (Rim 5,8). Toda, ali zares razumemo moč teh besed?

Vem, kako vam je blizu križ SDM – darilo svetega Janeza Pavla II. –, ki od leta 1984 spremlja vsa vaša svetovna srečanja. Koliko sprememb, koliko resničnih spreobrnjenj se je zgodilo v življenju tolikih mladih, ki so se srečali s tem golim križem! Morda ste se vprašali, od kod prihaja ta izredna moč križa. In to je odgovor: križ je najbolj zgovorno znamenje Božjega usmiljenja! Križ nam dokazuje, da je mera Božje ljubezni do človeštva ljubiti brez mere! V križu se lahko dotaknemo Božjega usmiljenja in dopustimo, da se nas dotakne njegovo usmiljenje! Na tem mestu bi rad spomnil na dogodek dveh hudodelcev, ki sta bila križana ob Jezusu: eden je ošaben, ne prizna, da je grešnik, in zasmehuje Gospoda. Drugi pa prizna, da je

ravnal narobe, se obrne h Gospodu in mu reče: »Jezus, spomni se me, ko prideš v svoje kraljestvo.« Jezus ga pogleda z neskončnim usmiljenjem in mu odgovori: »Danes boš z menoj v raju« (prim. Lk 23,32.39–43). S kom od teh dveh se poistovetimo? Z njim, ki je ošaben in ne prepozna svojih napak? Ali z drugim, ki prepozna, da potrebuje Božje usmiljenje, in prosi zanj iz vsega srca? V Gospodu, ki je na križu za nas daroval svoje življenje, bomo vedno našli brezpogojno ljubezen, ki prepozna naše življenje kot dobro in nam da vedno možnost za ponovni začetek.

3. Izredno veselje – biti orodje Božjega usmiljenja

Božja beseda nas uči, da »je večja sreča dajati kakor prejemati« (Apd 20,35). Ravno zato peti blagor razglasi za srečne tiste, ki so usmiljeni. Vemo, da nas je Gospod prvi ljubil. Toda resnično bomo blaženi, srečni, samo če bomo vstopili v Božjo logiko daru, zastonjske ljubezni; če bomo odkrili, da nas je Bog neskončno ljubil, da bi nas naredil sposobne ljubiti kot On, brez mere. Kot pravi sveti Janez: »Ljubi, ljubimo se med seboj, ker je ljubezen od Boga in ker je vsak, ki ljubi, iz Boga rojen in Boga pozna. Kdor ne ljubi, Boga ni spoznal, kajti Bog je ljubezen. [...] Ljubezen je v tem – ne v tem, da bi bili mi vzljubili Boga. On nas je vzljubil in poslal svojega Sina v spravno daritev za naše grehe. Ljubi, če nas je Bog tako vzljubil, smo se tudi mi dolžni ljubiti med seboj« (1 Jn 4,7–11).

Potem ko sem vam na kratko razložil, kako je Gospod usmiljen do nas, bi vam rad predlagal, kako lahko mi sami konkretno postanemo orodje istega usmiljenja do naših bližnjih.

Na misel mi pride zgled blaženega Piergiorgia Frassatija. Rekel je: »Jezus me obišče vsako jutro v obhajilu, jaz na ubog način, kolikor zmorem, ta obisk vračam, ko obiščem uboge.« Piergiorgio je bil mladenič, ki je razumel, kaj pomeni imeti usmiljeno srce, ki je občutljivo za najbolj potrebne. Njim je dal veliko več kot materialne stvari; dal jim je samega sebe, z njimi je preživel čas, z njimi delil besede in sposobnost poslušanja. Ubogim je služil v veliki ponižnosti, nikoli ni razkazoval samega sebe. Resnično je živel evangelij, ki pravi: »Kadar pa ti daješ miloščino, naj ne ve tvoja levica, kaj dela tvoja desnica. Tako bo tvoja miloščina na skrivnem (Mt 6,3–4). Pomislite, da je na dan pred svojo smrtjo, ko je bil hudo bolan, dajal navodila, kako pomagati njegovim revnim prijateljem. Ob njegovem pogrebu so bili domači in prijatelji osupli, ko so videli mnogo ubogih, ki jih niso poznali, jih je pa spremljal in jim pomagal mladi Piergiorgio.

Evangeljske blagre vedno rad povežem s petindvajsetim poglavjem Evangelija po Mateju, ko nam Jezus predstavi dela usmiljenja in pravi, da bomo sojeni po njih. Zato vas vabim, da ponovno odkrijete telesna dela usmiljenja: lačne nasičevati, žejne napajati, nage oblačiti, popotnike sprejemati, bolnike obiskovati, jetnike reševati, mrličke pokopavati. In ne pozabimo na duhovna dela usmiljenja: grešnike svariti, nevedne učiti, dvomljivcem prav svetovati, žalostne tolažiti, krivico voljno trpeti, žalivcem iz srca odpustiti, za žive in mrtve Boga prositi. Kot vidite, usmiljenje ni »dobrotništvo«, niti zgolj čustvenost. Gre za preverjanje pristnosti, da smo Jezusovi učenci, naše verodostojnosti, da smo kristjani v današnjem svetu.

Vam, mladim, ki ste zelo stvarni, bi rad v prvih sedmih mesecih leta 2016 predlagal, da izberete po eno telesno in eno duhovno delo usmiljenja in ju vsak mesec uresničujete. Naj vas navdihuje molitev svete Favstine, ponižne glasnice Božjega usmiljenja v našem času:

»Pomagaj mi, o Gospod, da bi [...]:

bile moje oči usmiljene, da nikoli ne bi sumničala in ne sodila po zunanosti, ampak iskala to, kar je v dušah mojih bližnjih lepo, in jim pomagala; [...]

bil moj sluh usmiljen, da bi se sklanjala k bližnjim v potrebah, da bi moja ušesa ne bila brezbrizna ob bolečini in vzdihih bližnjih; [...]

bil moj jezik usmiljen, da bi o svojih bližnjih nikoli ne govorila zaničljivo, temveč imela za vsakega besedo tolažbe in odpuščanja; [...]

bile moje roke usmiljene in polne dobrih del [...];

bile moje noge usmiljene, da bi svojim bližnjim vedno hitela na pomoč, ne oziraje se na svojo onemoglost in utrujenost; [...]

bilo moje srce usmiljeno, da bi čutila vse trpljenje bližnjih» (Dnevnik, 163).

Sporočilo Božjega usmiljenja je torej zelo konkreten in zahteven načrt življenja, ker vključuje dela. In eno od najbolj vidnih del usmiljenja, čeprav morda med najtežje uresničljivimi, je odpuščati tistemu, ki nas je prizadel, ki nam je storil krivico, tistim, za katere menimo, da so naši sovražniki. »Kako težko se nam tolikokrat zdi odpuščanje! In vendar je odpuščanje orodje, izročeno našim krhkim rokam, da bi z njim dosegli vedrino srca. Če hočemo srečno živeti, je nujno potrebno prej opustiti zamere, nasilje in maščevanje« (Misericordiae Vultus, 9).

Srečam toliko mladih, ki govorijo, da so utrujeni od tega tako razdeljenega sveta, v katerem se spopadajo podporniki različnih strank, v katerem je toliko vojn in v katerem obstajajo osebe, ki z lastno religijo opravičujejo nasilje. Prosim moramo Gospoda, da nam podari milost, da bi bili usmiljeni s tistim, ki nam stori zlo. Kakor je Jezus na križu molil za tiste, ki so ga križali: »Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo« (Lk 23,34). Edini način, ki premaga zlo, je usmiljenje. Pravičnost je potrebna, pa še kako, vendar ni dovolj. Pravičnost in usmiljenje morata iti z roko v roki. Kako bi si želel, da se združimo v skupni molitvi, iz globlin naših src, v prošnji, da bi se Gospod usmilil nas in celega sveta!

4. Krakov nas pričakuje!

Še nekaj mesecev nas loči od našega srečanja na Poljskem. Krakov, mesto svetega Janeza Pavla II. in svete Favstine Kowalske, nas pričakuje z odprtimi rokami in srcem. Verjamem, da nas je Božja previdnost vodila, da praznujemo jubilej mladih prav tam, kjer sta živela dva velika apostola usmiljenja našega časa. Janez Pavel II. se je zavedal, da je to čas usmiljenja. Na začetku svojega papeževanja je napisal okrožnico O Božjem usmiljenju (Dives in misericordia). V svetem letu 2000 je za svetnico razglasil s. Favstino in določil tudi praznik Božjega usmiljenja na drugo velikonočno nedeljo. Leta 2002 je v Krakovu osebno odprl svetišče usmiljenega Jezusa in svet izročil Božjemu usmiljenju ter zaželel, da bi to sporočilo prišlo do vseh prebivalcev zemlje, in napolnil srca z upanjem: »Potrebno je prižgati to iskro Božje milosti. V svet je potrebno prenesti ta ogenj usmiljenja. V Božjem usmiljenju bo svet našel mir in človek srečo!« (Pridiga ob posvetitvi svetišča Božjega usmiljenja v Krakovu, 17. avgust 2002).

Predragi mladi, usmiljeni Jezus – njegovo podobo božje ljudstvo časti v svetišču v Krakovu, ki je posvečeno njemu – vas pričakuje. On vam zaupa in računa na vas! Toliko stvari bi rad povedal vsakemu in vsaki med vami ... Ne bojte se zreti v njegove oči, ki so polne brezmejnega usmiljenja do vas, in dovolite, da se vas dotakne njegov usmiljeni pogled, ki je pripravljen odpustiti vsak vaš greh; pogled, ki je sposoben spremeniti vaše življenje in ozdraviti rane vaših duš; pogled, ki poteši globoko žejo, ki je v vaših mladih srcih: žejo po ljubezni, po miru, po veselju, po resnični sreči. Pridite k Njemu in se ne bojte! Dopustite, da se vas dotakne s svojim brezmejnem usmiljenjem, da boste na svoj način postali apostoli usmiljenja po delih, besedah in molitvi, v našem svetu, ki je ranjen s sebičnostjo, sovraštvom in tolikšnim obupom.

Ponesite plamen usmiljene Kristusove ljubezni – o čemer je govoril sveti Janez Pavel II. – v vsa okolja vašega vsakdanjega življenja in do vseh koncev zemlje. Pri tem poslanstvu vas na tem zadnjem delu poti v duhovni pripravi na prihodnji SDM v Krakovu spremljam s svojimi željami in molitvami, vse vas zaupam Devici Mariji, Materi usmiljenja, in vas vse iz srca blagoslavljam.

Iz Vatikana, 15. avgusta 2015, na praznik Marijinega vnebovzvetja

Frančišek